

Házhoz hordva vagy postán küldve
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 HELYBEN:
 Egy évre 8 kor. — Fél évre 4 kor.
 Negyed évre 2 kor.
 VIDÉKEN:
 Egy évre 14 kor. — Fél évre 7 kor.
 Negyed évre 3 kor. 50 fill.

SZENTESI UJSÁG

NAPILAP.

Megjelenik hétfő kivételével naponként

Szerkesztőség:

Szentés, III. tized, 192. sz.

Felelősszerkesztő: ESPERSIT JÁNOS

Társzerkesztő: BOLGÁR LAJOS.

Kiadótulajdonos: dr. KENÉZ SÁNDOR

Szépe Ferencz, a szentesi rablógyilkos szökése.

A kivándorlás.

— október 23.

Általános a baj, folytonos a panasz, mely a magyar kivándorlásról szól. Minket az alföldön is pusztít ez a vész, de a románok elszaporodása és térhódítása a legjobb mérőszöke a kivándorlásnak és a székelység és szászág stagnációjának és visszafejlődésének. Amíg e két elem gazdaságilag erős volt, a román terjeszkedést illetően semmi veszély nem forgott fenn. De tekintve a románok nagyobb munkabírását és igénytelenségét még nagyobb fokát, a létért való küzdelemben mint a legerősebb elem tekintendő. Királyhágón túl ma a viszonyok olyanok, hogy az több munkásembert már el nem bír. S ez az oka, hogy a létért való küzdelemben legerősebb román kiszorítja a gyengébbeket. Innen magyarázható, hogy bár mindkét nemzetiség intelligenciája a szegénysorsukat önfeláldozó anyagi támogatásban részesíti, mégis csak a románoknál tapasztalható szám-bavehető eredmény vagyoni és számbeli terjeszkedésüket illetően.

Számtalan székely falut találunk, melyek tökéletesen elrománosodtak, egy oláh falu pl. csupa bocskoros magyar nemesből áll és ma már egy szót sem tudnak ott magyarul. S ez a legelszomorítóbb, mert még a szászokkal szemben is hátrányban vagyunk. A szász községek legtöbbszörében a harmincz utolsó év alatt a lakosság száma vagy semmit vagy csak igen keveset emelkedett, ha azonban a harmincz év előtti tiszta szász falvak 30—40 százalék román lakost számolnak. A szászokat csak szaporodással szorítják ki, míg a székelyek között beolvadás által is szaporodnak, bár az sem tagadható, hogy a székelyek is asszimilálnak románokat. Általánosan azonban a románok hódítanak jobban.

Valóban szomorú jövő elé néz Erdély magyar szempontból. Az államalkotó elem gazdaságilag a haláltusával küzd és számbelileg pedig a kivándorlás útján rohamosan csökken. A szász nép, a kultura és ipar terjesztője, szintén a román nép javára a hanyatlás lejtőjére jutott.

Ez az eredménye a beállott gazdasági újításoknak. De ha szétnézünk az egész országban, mindenütt hasonló jelenségeket találunk. Az általános elszegényedés, utána a nemzetiségi, felekezeti és szociális villongások s végül a kivándorlás.

Nemcsak a székely és szász, hanem az Alföld szorgalmas népe és a felvidéki tótok is százezrével hagyják el évenként munka híján az országot és a nyomor miatt, itt nincs székely-kérdés, hanem általános országos kérdés.

Az elszegényedés nem lokális baj az országban, hanem általános.

Nem hiszszük, hogy a nagy nyomor láttára volna komoly gondolkodású ember az országban, aki elhinné, hogy a társadalmi életünket kitöltő jogi, felekezeti, nemzetiségi és személyi perpatvarok volnának hivatva megmenteni népünket a pusztulástól.

Tömörüljenek tehát a nyomoruságot leginkább selyő osztályok, ugymint a közép- és kisbirtokosság, iparosok és kereskedők egy hatalmas közvélemény németgazdasági kérdésekben, a mely nemcsak erős támaszául szolgál majd az államhatalom vezetői számára, hanem kényszerítően irányítja és vezeti azt. Példára a nyugoti népek, még, fájdalom, Ausztria is, ezeknek parancsoló, erős közvéleménye irányt szab a gazdasági, hatalom kezelői számára.

De vajjon ez a nemzet a mai halálos lethargiájából felrészható-e, öntudatra kelthető-e és a tettek mezejére lép-e — mielőbb nála az agónia megkezdődne, ez az a probléma, a mire szeretnénk egyszer már kedvező választ kapni.

A sérült bankjegyekről.

A koronarendszer életbe léptetése óta egymást érik a rendeletek, melyek az új pénzek forgalombahozatalát szabályozzák. Minden egyes rendelet egy-egy szemfedője a régi pénzrendszernek, az ujnak pedig a nép minél szélesebb rétegeiben való megismertetése. Kezdetben ez a dolog nagyon nehezen ment, most is lassan megy át a köztudatba a koronarendszer, mert hiába, ami a nép lelkében gyökerezik, azt onnan kitépni évtizedek munkája

kell, hogy legyen. A régi pénzrendszerbe a népet igazi megnyilatkozása és romantikája fűződik, melynek eredménye azok a közmondások és népies szólások, melyek a nép ajkán maig is élnek. A régi jó időknek is sok szép emléke fűződik ahhoz. Mindhiába. A mai modern kor mindenben inkább az észszerűséget keresi és mit sem törődik a népet regényességével és illúzióival.

Az Osztrák-Magyar Bank főtanácsa f. évi szeptember hó 25-én tartott ülésében a használhatatlanná vált vagy sérült 1902. évi kibocsátású 100 koronás bankjegyek kicserélése, illetőleg részleges megterítése tárgyában az alábbi szabályzatot határozta el.

A véletlen folytán használhatatlanná vált, bemocskolt bankjegyeket a bankintézetek beváltásra csak akkor fogadják el, ha azoknak valódisága kétségtelen. Ellenkező esetben a bankintézetek a pénzt a bécsi központi pénztárhoz tartoznak beküldeni. Ha a bankjegyek szándékosan is lettek megváltoztatva és ennek folytán nem használhatók, de nem hamis pénzek, egy a pénztézetek 10 fillér kezelési költség ellenében kötelesek azokat beváltani. Ha a bankjegyekből egyes részek hiányoznak, úgy akkor csak avval az összeggel váltatnak be, mely a bankjegyek sérteletlen részeire esik. A darabokra összetépett bankjegyek, melyeknek értéke ki nem szabható, a bank bécsi központi pénztárhoz küldendők be értékesítés céljából.

Szépe Ferencz, a szentesi rablógyilkos szökése.

— Megunta a rabságot. —

Bizonyára emlékezetében van még a szentesi közönségnek az a borzalmas rablógyilkosság, amit Szépe Ferencz szentesi mészáros követett el múlt év szeptember havában.

Szépe Ferencz ugyanis éjnek idején kiment a nagyhegyi szőlők között lakó Kállay Józsefhez, akinek elmettszette a nyakát és miután ily módon kioltotta az életét: rabolni kezdett a magános öreg ember házában.

Sokáig keresték a tettest, míg végre kitudódott, hogy a kegyetlen rablógyilkos nem más, mint szépe Ferencz mészáros. Elfogták és a télen életfogytig tartó fegyházra ítélte a szegedi esküdt bíróság. A nyáron már el is szállították az egykori mészárosot Illavára, hogy ott ülje a nehéz rabságot.

Szépe azonban sehogy sem tudott belenyugodni a kegyetlen

életmódba és minden áron szabadulni akart a fegyházból, ahol a bárdot tüvel cserélte fel: — szabó lett.

A szabadulást másrészt nem lehetett kieszközölni, mintha megszökök a fegyházból.

És szépe Ferencz megiskiszerelte a szökést, amit azonban nagy titokban tartottak a fegyházban s bizonyára sohasem tudott volna meg a közönség, ha a nagyokban meg nem látogatja Szépét egyik szentesi rokona, akinek a gyilkos elpanaszolta a baját.

Szépének ettől a rokonától értesültünk mi is és ennek alapján jelentjük a következőket.

Szépe Ferencz könyek között mondta el a rokonának, hogy szánja — bánja szörnyű bűnét és szeretne meghalni. A szökésről azt beszélt Szépe, hogy egy héttel ezelőtt kísérelte meg: kijutni a fegyházból.

Vasárnap napon történt, amikor a rabok — fegyházor kíséretében kimennek a piacra, hogy az elkészített ruhákat kihordják a hetivásárra.

Szépe a hosszu sorban legelői lépdelt és amint észrevette, hogy az őt nem figyelik; így szólta a mellette lévő társának:

— Az isten áldjon meg, ne szólj az őrnék. Én elszököm.

Abban a pillanatban már kint is volt a sorból és futott, mint a nyul. Az őt azonban észrevette és torka szakadásból kiabálta:

— Fogják meg azt a rabot!

Az utcán járó emberek amint látták a rabruhába öltözött, robanó Szépét: utána futottak, de az keresztül törtetett az embersokaságon és futott. Már juty látszott, mintha kiszabadulna üldözői kezeiből, amidőn hirtelen előtte termett az utcán posztoló rendőr és torkon ragadta.

— Ereszsen el! — kiáltotta Szépe, de a rendőr kardot rántott és egy lapos vágást szabott a szökött rab fejére: elszedítette. Kis idő múlva ott volt a fegyházor és átvette a szökevényt.

Szépe még azt is mondta az őt meglátogató rokonának, hogy csak azért akart megszököni, mert öngyilkos szeretne lenni.

HIREK.

— október 23.

— **Városi közgyűlés.** Szentes város képviselőtestülete értesülésünk szerint e hó 25-ik napján, hétfőn délelőtt 9 órakor közgyűlést tart a kurczántuli közgyűlési teremben. A közgyűlésen többek között a jövő évi költségvetést is tárgyalni fogják.

— **A villanyvilágítás bajai.** A hosszu éveken keresztül vajdó villanyvilágítási ügy végre telje-

egészségben előtünk áll. Azt mondtuk: teljes egészségben. Azonban nem helyesen fejeztük ki magunkat ez egyszer, mert nincs még készen, még nem tökéletes a munka, amely temérdek javításra szorul.

A villanyvilágítás sok bibije közül rámutatunk néhányra, a melyek közvetlenül szembevethetők s amiken föltétlenül változtatni kell, mert a temérdek költségbe kerülő világítás különben semmit sem ér. A közönség között ugyanis általános a panasz amiatt, mert az utcái lámpákat nem gyújtják meg kellő időben. Megtörténik, hogy még este 6 órakor sincsenek fölgyújtva az utcái lámpák, már pedig most fél ötkor teljesen sötét van s így a közönségnek vak sötétben kell botorkálnia a mellék-utcákon. Azt tartja a lakosság, hogy mihelyt sötétség van, nyomban föl kell gyújtani az utcái lámpákat nem pedig késő este, amikor már alig járhatnak az utcákon. Ezzel azonban korántsem akarjuk azt mondani, hogy késő este a villanyvilágítás nem kellene. Kell bizony az, csak hogy az a baj, hogy akkor sincs a mellékutcákon. A kísériben, vagy a felsőpárt távolabbi helyein már este 11 órakor nem égnek a villanylámpák, legföljebb, ha az utcákon pisálkól egy-egy lámpa. Persze a város távolabbi helyein lakó szegényebb néposztálynak így is jó, — gondolják az intéző férfiak, azonban nem gondolják fel, hogy az egész mesterség jóformán a szegény nép filléréből állítottatott elő. Nem ugy uraim! Ha a villanyvilágítást létesítették, akkor részesítsék benne a lakosság ama részét is, mely a legtöbbet fizetett érte.

Panasz a bérkocsitulajdonosok ellen. A vasutnál postoló rendőr jelentést tett a főkapitányságnak a miatt, hogy e hó 22-én este 10 órakor a Hmvásárhely felől Szentésre érkező személyvonathoz egyetlen bérkocsi sem ment ki, miért is a közönség, amely pedig elég nagyszámú volt, gyalog volt kénytelen bemenni az indóházról a városig vezető hosszú uton. A rendőrkapitányság megindította ellentük az eljárást, ami azonban legkevésbé sem jelenti azt, mintha a tisztelt bérkocsitulajdonosok máskor is meg nem tennék ezt. Havonkint legalább 15 ilyen följelentés érkezik a főkapitányhoz, akinek kötelessége volna már egyszer valami jó birságot huzni a törvényszegő bérkocsitulajdonosokra. Akkor bizonyára nem paczkáznának a közönséggel és a főkapitánnyal.

Utcái földomlások. A villanyvilágításhoz szükséges póznák leasása alkalmával fölásták csaknem az összes utcák széleit, azonban midőn e gödröket betemették: nem bunkózták le a gödrökbe rakott földet. E miatt aztán most egymásután omlik be az utca széle mindenfelé. Pár nap előtt a Hoffman Jakab üzlete előtt is beomlott a föld és az ebből származó gödörbe egy ló beledült. Tegnapelőtt a Kossuth-utcán lévő Pollák-féle ház előtt is beszakadt a föld és a gödörbe belepottyant egy fiú. Nem lett semmi baja, csak — a lábát

ficzomitotta ki. Figyelmébe ajánljuk tehát az illetékes tényezőknél, hogy e bajokon hamarosan változtassanak, amíg valami nagyobb szerencsétlenség nem történik.

Az utca nem libalegelő. A felsőpárt több utcájában azonban libalegelőnek nézik a város utcáit és kihajítják a libákat legelni. Arra lakó több polgártársunk ugyanis panaszos levelet intézett hozzánk, amelyben elmondja, hogy temérdek liba legeleszik a felsőpártnak minden utcáján, amelyeket persze elrondítanak. Felhívjuk e botrányos dologra a rendőrség figyelmét.

Az elhanyagolt nevelés.

— A mit az inasok nem tudnak —

Nagy jelentőséggel bír nemzeti szempontból az a tanítás, amelyet az iparos tanulók lelkébe csepegtetnek. Az iparos osztály képezi a polgárságnak azt a zömét, amely a vidéki központokon többé kevésbé erős oszlopokat alkot. Ezek az oszlopokon fog nyugodni a magyar nemzeti állam. Ha ezeket az oszlopokat a nemzetközi szocializmus eszméivel telítik meg, a legelső vihar megrecsegteti a nemzeti állam hatalmas épületét. A következő viharok rést ütnek annak fedelén. Bontani fogják az oldalakat. Ma is már nagy bajunk az, hogy a nemzeti érzés szunyadóban van a társadalmi osztály nagy zöménél. Sokan felőnek, mint a fa az erdőn. Nemzeti nagyjainkról, régi dicsőségünkről, amely követésre buzdít, nem tudnak, amit azt a következő eset bizonyítja, amely Kolozsváron történt a napokban.

Az ereklje muzeum történelmi kiállítását rendszeresen látogatják az iparos tanulók az esti tanórákban s vasárnap délutánonként tanáraik vezetése alatt. Tudnak lelkedni e gyerekek, amit az is bizonyít, hogy kérve kérik tanáraikat, hogy vigyék őket is e kiállításra. Minden iránt érdeklődnek. Vasárnap délután kérdezte a kalauz a fiuktól:

— Tudjátok-e ki volt Damjanich?

— Nem tudjuk.

— Tudjátok-e ki volt Nagy Sándor?

— Nem tudjuk, volt az általános felelet.

— Hát azt tudjátok-e, ki volt Rózsa Sándor?

— Tudjuk zengte valamen nyi fiu.

Makói hírek.

— október 23.

Személyi hir. Dr. itju Nagy Lajos a vármegye alispánja a nagylaki szolgabíróság megvizsgálására odautazott.

Földkiosztás. A város tulajdonát képező 540 parcella 400 négyszög öles föld, mely a Marospartján a régi csipkés erdő mellett fekszik, ki lesz osztva. Ebből csakis szegénysorsu polgárok fognak kapni, még pedig évi 12 korona haszonbérért egy parcellát. Eddig 990-en jelentkeztek, kik ebből szeretnének részesedni. A bizottság f. hó 24-én délelőtt 9 órakor ül össze Pákh Kálmán

gazdasági tanácsos előktele alatt, hogy megállapítsák, kiknek adjanak haszonbérbe a földekből. A részletes kiosztás f. hó 27-én veszi kezdetét.

Szemle. A népfölkelési ellenőrzési szemlék városunkban f. hó 24—28-án fognak megtartani a városháza nagy tanácstermében.

Tiszta levegő — jó egészség. Makó város utcáit a városi szegényekkel söpörteti, gondolván, legyen legalább ebből egy kis haszon. Csak hogy az a baj, hogy a söpörtést fényes délből végezteti és rendszerint a főtéren csapnak akkora port, mintha egy ezred huszárság tartaná bevonulását. Sokan panaszkodnak e miatt, végre mi is ajkunkra vesszük a panaszt, mert ez nem jár együtt a város előhaladásával. Hyenekért megtehetné a hatvágást a közgyűlésen Börcsök Gergely uram, egy borsos interpelláció alakjában.

Körrendelet. Csanádvármegye alispánja igen fontos rendeletet bocsájtot ki az állandó állat egészségügyi intézmények végrehajtásáról. Okot e rendelet kibocsajtására az adott, hogy a törvény hatósági m. kir. állatorvos, beutazván a járásokat vizsgálat céljából, több szabálytalanságot észlelt, különösen a marhalevelek kezelésénél. Miután pedig a marhalevel közokirat, mely a reá jegyzett állatokhoz való tulajdonjognak igazolásán kívül még az illető állat egészségi állapotát és hová irányítását is feltünteti és ez által az esetleges betegség terjedésének megakadályozását célozza: a legszigorúbban utasítatnak a községi előjáróságok, illetve a marha levél kezelő hivatalok, hogy ugy a bel, mint a külföldi állatforgalommal az állat egészség ügy érdekében kibocsájtot kormány rendeleteket a legpontosabban hajtsák végre és azok határozományai értelmében járjanak el. A marhalevelekbe mindent a legapróbb részletig vezessenek be.

Felülfizetés. Az iparos ifjak szüreti mulatságán felülfizettek: Tokai Ferencz, Kiss Sándor 2—2 koronát, Papp József, Endrei Márton, Basa Péter 1-1 kor., Bukó Bálint, Kiss Lajos 60—60 fillér, Halász Istvánné 40 fillér.

Házasságot kötöttek: Kocsás — Erdei Juliánna.

Születtek: Szabó Ferencz, Weisz Endre.

Meghaltak: Varga Terézia Juhász Antalné 33 év hasihagy-máz.

A pénzügyőr fegyvere.

— A kijátszott pénzügyőrök. —

Tárkányban, Belényes mellett történt az eset.

A tárkányi magyarok verekedő hírükön kívül arról nevezetesek, hogy a leggyöngyebben ők tudják kijátszani a pénzügyőrt.

Most java ideje van a pálinkafőzésnek s a pénzügyőrök se-

regestől öröködnék a tárkányi gazdák üstjei fölött.

Tegnap Oláh József pálinkafőzőjébe toppantak be váratlanul a pénzügyőrök s megállapították, hogy a gazda nagyszabású kihágásban ludas.

Fölszólitották, hogy hagyja abba a főzést, de Oláh József nemcsak ellenszegült, de ki akarta verni házából a hivatlan vendégeket.

A pénzügyőrök látták, hogy a dolognak fele sem tréfa s mert az életük komoly veszedelemben forgott, szuronyukkal védekeztek s ezenközben Oláh Józsefet halálosan megsebesítették.

A szerencsétlen ember véresen rogyott össze s elvesztette eszméletét.

Oláh József életbenmaradásában nem biznak az orvosok.

Ködmező-Vásárhelyi hírek.

— okt. 23.

Munkások kerestetnek. Napról-napra több megkeresés érkezik városunkba, melyek mind munkásokat keresnek. Legtöbbnyire földmunka elvégzésére. Most is Királyhidára töltésmunkához 25 munkás szükséges. Az alsó csallóközi és csilinközi ármentesítő társulathoz pedig 600 kubikos munkás kerestetik. Utóbbi munka házi kezelésben lesz elvégezve. Részletes feltételek megtudhatók a munkásközvetítő Szathmáry Tihamér alkaptánynál.

Bauer-tó lecsapolása. Ez is régen vajdó ügye a városnak. Most fenn van döntés végett a miniszteriumban. A döntés előtt azonban szükségesnek mutatkozott a helyszíni szemle. Ez ügyben érkezett ma városunkba dr. Frank Ödön közegészségügyi felügyelő, egyetemi magántanár, kit Basch első almérnök kalauzolt. A miniszteri kiküldött még ma visszautazott Budapestre.

Csalárd bukással vádolt kereskedő. Tegnap számunkban emlékeztünk meg arról, hogy Kemény Lajos helybeli gépkereskedőt a szegedi büntető törvényszék csalárd bukás miatt vád alá helyezte. Tegnap volt a tárgyalás, mely azonban nem lett befejezve, mivel még több tanu kihallgatása vált szükségessé. A tárgyalást elhalasztották 30 napra.

Fénykép album a M. P. I. T. gyűléséről. Plohn József helybeli jóhírű fényképészünk a Magyar Protestáns Irodalmi Társaság szeptemberi gyűléséről remek albumot állit össze. Az albumban benne lesz a város látképe, a főispán, polgármester arcképe, a ref. és ág. ev. templomok, a ref. egyházi hivatal, a főgimnázium, a város nevezetesebb részei stb. Kun Bertalan és Kiss Áron püspökök és több helyi rendező fényképe. A művészies kivitelű album ára aranyozott vászonkötésben 4 kor. 20 fillér, bőrkötésben 5 K. 70 fillér.

A gazda és a cseléd. A közigazgatási bíróság fontos határozatot hozott arról, hogy milyen kötelessége van a gazdának beteg cselédjével szemben. Kimondta ugyanis a bíróság, hogy

a gazda cselédje után még abban az esetben is tartozik harmincz napon át kórházi költséget fizetni, ha cselédjét a kórházba jutás előtt közvetlenül már lakásán gyógyította. E döntést a bíróság így okolja meg: Az 1898. évi XXI. törvénycikk 5. §-a a gazdát a kórházi költség viselésére kötelezi. Tehát az a körülmény, hogy a cseléd már előzőleg a rendes orvosi ápolásban részesült, de nem a kórházban — a törvényben foglalt kötelezettség alól a gazdát nem menti föl.

— **Uj fatelep.** A Friedländer és Steiner helybeli igen jó hírű fakereskedő cég újabban kibővítette üzemét, mert a kutasi-uton, a társasági téglagyár szomszédságában újabb fatelepet létesített. Ez csak a közönség előnyére szolgál, mert az e részen lakók könnyebben szerezhetik meg fa-szükségleteiket.

— **Megszűnt állatbetegség.** Mint a rendőrkapitányságot értesítik Pusztaföldváron és Pusztaszentornán a lépfene megszűnt. Mindkét községre a zárlat feloldatott.

Egy honvédkaszárnya rejtelmel.

— Egyes betörők. —

Büszkék lehetnek már a maguk külön világában azok a betörők, akik a budapesti Ferencz József honvéd gyalogsági kaszárnjában végzik már hetek óta munkájukat.

Esetük páratlan a betörések krónikájában, amelyben eddig főül nem mult rekordot teremtettek.

Negyedszer követte el immár betörést a kaszárnjában, — valószínűleg ugyanazon a tettesek.

Mikor a harmadik betörésre rájöttek, a kaszárnja összes lakóit bebörtönözték, illetve elrendelték, hogy egyetlen ember se lépje át az épület küszöbét.

Még a tiszteknek is külön engedelem kellett a kaszárnja elhagyására. Minden kapuhoz erős őrséget állítottak s látogató egyáltalán nem tehetette be a lábát.

Azt hitték, hogy a szigorú ellenőrzés útján kézrekerítik a tetteseket. Hogy ilyen körülmények közt még ismétlődik a betörés, arra nem is gondoltak.

S még a mult éjszaka feltörték Mercht Ernő őrnagynak a kaszárnjában levő lakását s onnan háromezer koronát érő holmit loptak el.

A kárvalott őrnagy szeptember óta távol van a fővárostól. Most a rendőrség és a katonai hatóság egyesült erővel nyomozza a vak-

merő és páratlanul ügyes betörőket, akik úgy látszik csak katonák lehetnek.

Az összes katonákat és holmijukat megmotozták, de semmi olyan nyomra nem akadtak, amiből a tettesek kitérére következtethetnének.

Összezuzott gyár.

— Hogy fejlődik a magyar ipar. —

Van Bécsben egy nagyszabású acél-, patkó- és patkószeg-gyár, melynek jelenlegi tulajdonosa: Maschanek C. J. E. gyárnak szinte kizárólagos szabadalma van Magyarországon, amennyiben nálunk ilyen gyár addig nem volt. Utóbb azonban alakult itt a fővárosban a Swadló-féle patkógyár, melyben a bécsi gyár nagy verseny társra talált. Eleinte Maschanek mesés ajánlatokat ígért a gyárért. Célja volt ezt a gyárat mindenáron megvenni, hogy ne legyen konkurrens és úgy adhassa a portékáját, ahogy akarja. Azonban Swadló, dacára az előnyös ígéretnak, nem bocsájtkozott az üzlet megkötésébe. Erre a bécsi gyáros mesésen olcsó árért kezdte az áruát a piacra bocsátani, ami végre magyar részről szomorú sorsnak lett az okozója. A Swadló-gyár a nagy verseny hatása alatt az utóbbi időben már annyira jutott, hogy kénytelen volt felszámolni. A bécsi gyáros erről értesülvén, azonnal a fővárosba jött és minden alku nélkül megvette a gyár egész berendezését 25 ezer koronáért. Ahelyett azonban, hogy itt a gyárat újból üzembe hozta volna, nyolcz munkást leküldött Bécsből a fővárosba, hogy a megvett Swadló-féle gyárban zuzanak össze mindent, amit a munkások a kötelező parancshoz híven meg is cselekedtek. Különösen az értékes automatikus gépeket zuzták darabokra, mely gépek egyike a legkiválóbb magyar gyártmányoknak. A gyár most a pusztulás rémképét mutatja. Ez volt az egyetlen patkógyár Magyarországon és ezt is hamarosan tönkretette az osztrák konkurrenzia.

Kutba ugrott.

— Öngyilkos öregasszony. —

Városunkban egymásután unják meg az életüket az emberek. Kezdvé a 15 éves gyerkőcöktől fel a 78 éves öregasszonyig. Soha annyi öngyilkosság nem volt mint korunkban. Ma senki sem szeret megküzdni az élettel. Egy kis szövélet, kevéske nyomor, vagy a szülők feddése már elég, hogy némelyek könnyelműen eldobják maguktól az életet. Semmi becse az életnek. Mintha kihalt volna az erkölcsi alap, mely támasztékot adjon a küzdésnek.

Ma is egy öreg, élemedett asszony dobta el magát könnyel-

műen az életet. Pedig kenyérének javát már megette.

Palócz Bálint házában lakott az öreg 78 éves Szamecz Erzsébet öz. Vékony Jánosné, kit a város segélyezett kevéske összeggel, mert különben nem tudott volna megküzdeni a nyomorral. A ház körül segített a jámbor öregasszony, hogy a háziaknak szivességét így halálja meg valamivel.

Ugy látszik azonban már megunt a küzködést, mert ma reggel üresen találták a háziak az ágyát.

Többször mondta az öregasszony, hogy ő megunt az életét s várja erősen a halált s ez táplálékot adott annak a gyanunak, hogy öngyilkossá lett.

Keresni kezdték s a kutban találták meg. Ott uszott a víz színén. Valószínű, hogy másképpen nem tudta elemészteni magát s azért választotta ezt a halálnemet.

A házbeliék rögtön értesítették a rendőrséget s az huzatta ki a kutból a vízbe fuladt öregasszonyt.

A tettét reggel öt órakor vették észre, valószínű, hogy még az éjjel ugrott a kutba Szamecz Erzsébet.

Felboncolás nélkül fogják eltemetni.

Hirek mindenfelől.

Családi dráma. Uj-Aradon Junginger Ödön fiatal asztalos a folytonos korcsmázással ellátta minden keresetét és a felesége hozományát is elverte. A 20 éves asszony végre is megunt férje korhelykedését és elhagyta az urát. Junginger ma felkereste a feleségét és pénzt kért tőle, az asszony azonban kereken megtagadta kérését. Junginger erre kést rántott és sziven szurta az asszonyt, aki az utcára menekült, ahol összeesett és meg halt. Junginger ezután maga ellen fordította a kést és kétszer melibe szurta magát. Sebesülése azonban nem veszedelmes. Jungingert a rabkórházba szállították.

A családirtó öngyilkossága. Márcziusban családi dráma történt a csehországi Égerben. Stark Lőrincz 53 éves mozdonyvezető, kit idegbaja miatt nemrég nyugdíjaztak, egy éjszaka baltával agyonütötte tizenkét és tizenöt éves leányát. Rémes tettét azért követte el, — mert mániájában azt hitte, hogy nem tudja családját eltartani. Stark az örültekházába került, ahonnan egy idő múlva elbocsátották. Mint Bécsből jelentik, a szerencsétlen ember tegnap agyonlőtte magát.

Affér egy szerkesztőségben. Veszprémben egy Pokomándy nevű veszprémi honvédhadnagy berohant a Veszprém-megye című lap szerkesztőségébe és az ott tartózkodó Balassa hirlapíró górombán megtámadta, azt kérdezvén tőle, hogy ki írta a lap legutolsó számában megjelent és őt érintő közleményt. Balassa, mielőtt választ adott volna, figyelmeztette a hadnagyot, hogy illőbb hangot használjon. Erre a hadnagy még durvábban ripakodott az újságíróra és a kezében levő pálczával azt megütötte. Turczer

őrnagy a hadnagy ellen vizsgálót rendelt el.

Tűzoltók ünnepe. Vasárnap ünnepelték Zombolyán a torontáli tűzoltó szövetség negyedszázados ünnepét. Az ünnepen jelen voltak gróf Széchenyi Viktor, az országos tűzoltó szövetség elnöke, Rónay Jenő volt torontáli főispán, a torontáli szövetség elnöke, gróf Csekonic Sándor és gróf Csekonic Gyula. Az ünnepen a zombolyaiak lelkesen üntették a magyarság mellett.

Száz éves község. Kedden ünnepelte meg a torontálmegyei Antalfalva fennállásának századik évfordulóját. Az ünnep, amelyen báró Dániel Ernő volt kereskedelmi miniszter is megjelent, hazafias szellemben ment végbe.

Egy uriaszony tragédiája. Aradról jelentik a következő megrendítő esetet: Hodis Zenó berzovai kereskedő tizenkilenc éves neje tegnapelőtt revolverrel fejbe lötte magát s most élet-halál közt vívódik. A szerencsétlen fiatal asszony áldott állapotban volt, közel az örvendetes családi eseményhez. Szörnyű tette előtt még vidáman beszélgetett férjével, aki azután kiment a szobából az udvarra, hogy megnézze az ott dolgozó munkásokat. Mikor néhány perc múlva a revolverlövésre visszaszaladt a szobába, neje már vérben fektült a padozaton. Nem remélik, hogy meg lehessen menteni az életnek. A golyó homloka közepén hatolt a fejébe, amelyet egészen átfurt. Azt hiszik, hogy a szüléstől való félelmében idegbaj támadta meg s ez volt az oka szörnyű tetteinek. Férjével három esztendő óta élt igen boldog családi életet.

Vitakozás emberöléssel. A szegedi csendőrküldeti parancsnokságnak jelentik: Vasárnap Pivárszky Aca szerbneuzinai ember Torontálszécsányban betért a korcsmába s ott pálinkázgatott. A korcsmában több sváb földmives iddógált, akikkel Pivárszky vitába elegyedett. A vita vége az lett, hogy Pivárszky összeveszett a svábokkal, akik nyomósabb argumentumok hiányában rátámadtak Pivárszkyra s úgy elverték, hogy haldokolva szállították haza Szerb-Neuzinára. Pivárszky sebei olyan súlyosak voltak, hogy reggelre belehalt, anélkül, hogy eszméltre tért volna. A csendőrség értesítésére Nagybecskerekéről kiment a helyszínre Iliczky Mihály dr. vizsgálóbíró Lauka József alügyész, Fialowski Béla dr. és Magyar Károly dr. törvényszéki orvosok, akik megejtik a boncolással egybekötött vizsgálatot.

REGÉNYCSARNOK.

A remete-király.

Írta:
(Folytatás)

A király utána nyult. Andr's szinte nem akar tőle megválni, de aztán mégis oda adta. Hiszen a király kéri. Lajos szomoruan nézte a kalapot, melyet még néhány nap előtt látott Walpurga bájos fején. Mily negédesen állott rajta. E vissza emlékezés szive mélyéig rendítette meg őt.

„Hol találad, fiam?” fordult

1. sz. szelvény.

Aki ezen szelvény ujévíg tartó összes számaint kiadóhivatalunknál bemutatja, kap egy 1903. évre szóló csinos naptárt.

A kiadóhivatal.

Andrishoz, kinek csupa lucskos volt a ruhája.

„Lent a patakban“, felelt Andris. „Éppen azon a helyen, a hol zuhogva tűnik el a föld gyomrában.“

„És Walpurga?“

„Öt magát, akárhogy kerestem is, nem találhattam. Most már bizonyos, hogy magával sodorta őt a víz.“

Mély csend követte a szókat. Most már semmi kétség, hogy Walpurga csakugyan elveszett a mélységben. Teste a patakba gurult, mely magával sodorta. Kalapja pedig valami kiálló gazban akadott meg s hirül adja neki a megtörtént szerencsétlenséget. A király Linden Andrásához lépett s kezével megérintette vállát.

„Bátor tetteidért megérdemled a kitűzött ezer darab aranyat. Hanem ezt a kalapot nekem adod emlékül.“

Andris fölvetette fejét. Tekintete a királyéval találkozott. Egy ideig egymásra nézett a két férfi. A király büvös tekintete azonban lefegyverezte Andrist, ki végre is lesütötte szemét.

„Nos, nem adod?“ kérdé a király.

„Nem adhatom!“ felelt végre Andris szomorúan. „A pénz nem kell. Mit ér nekem a gazdagság, mikor elvesztettem azt, ami nekem drágább volt minden kincsnel. Legalább ezt a kalapot mondassam magaménak, melyet tulajdon életem kockázatásával hoztam fel a mélységből — örök emlékül.“

A király megszánta a fiatal embert, ki még nálánál is boldogtalanabb s visszaadta neki Walpurga kalapját.

9. FEJEZET.

Komor gondolatokba merülve haladt a két testvér az Albany országuton. Megint üres kézzel kell visszatérniök a tizenharmadik számú házból. Szigorúan akarták kérdőre vonni a tábornokot s ez mégis lefegyverezte őket, sőt az állítólagos örökösöt meg is mutatta nekik egy pillanatra. Lehet-e hogy Walpurga életben van?

„En azt mondom, hogy ez teljes lehetetlenség!“ kiáltott fel Zingó vadul.

„Mi lehetetlen?“ kérdé Edmond.

„Az, hogy Walpurga életben legyen.“

„Hisz tulajdon szemekkel láthattad.“

„Tagadom, hogy élő lény s még inkább, hogy Walpurga lett volna. Az a két gazember rászédett bennünket.“

„Hogyan?“

„Ugyan ne légy oly ostoba!“ fakadt ki Zingó türelmetlenül. „Elhiszed te azt, hogy emberi lény volt az, a mit nekünk mutattak?“

Polytatása következik

Közgazdaság.

Jóremény-foki gyöngyvirág.

Mühle Vilmostól.

Freesia odorata refracta. A Jóremény-fokról való új gyöngyvirág az utolsó évek legjobb és legszebb virághagymabehozatala. Mindenki, akár laikus, akár szakértő, meg-

szereti e virágot, ha egyszer tenyésztette, mivel tenyésztésük könnyed, virágzásuk és illatuk páratlan.

5—8 gumó jó földdel telt cserépbe ültetendő, mely a szabadban félhomályos helyre állítandó. Mihelyt a fagy beáll, középmeleg ablakba állítandók. Igen meleg helyiséget nem szeretnek, de a hideg árt nekik. Ha a gumók júliusban ültetettek, akkor már karácsonykor virágoznak. Virágzásuk hónapja szerint ültetendők. Virágzásukig 5 hónapra van szükségük; e szerint legjobban ültetendők júliustól decemberig. Virágzás után keveset, később egyáltalában nem öntözendők és ha leveleik kiszáradtak, a gumók ki-veendő és néhány hónap múlva megint használatok. A gumók legnagyobbika nem nagyobb mint a mogyoró, sőt vannak olyan kicsinyek is, mint a buzaszem, de azok is hoznak virágot.

Budapesti gabonátözsde.

Készáru-üzlet.

Eladott:
Niszavidéki buza: 81 kilós 8 K. 07 fl
Tengeri 6 K. 50 „
Rozs 6 K. 75 fl.
Zab 6 K. 35 fl.

Határidő üzlet.

1902. okt. buza 7:45—7:50 kor
1902. okt. zab 6:28—6:26 kor
1902. okt. rozs 6:41—6:42 kor
1903. májusi tengeri 5:85—5:88 kor

Terménytözsde.

Szalonna 64—64:50—Kor.
Disznósír 77:50—78—Kor.

Kőbányai sertésvásár.

A sertésüzlet irányzata: változatlan.
Létszám: 47434, darab sertés.
Elsőrendű fiatal nehéz 118—120 fl.
Szerbiai elsőrendű 113—115 fl.

Ki akar sok pénzt

megtakarítani? Az jöjjön el az V. ker., Szent-István-utca, lakhatikut mellett lévő Kohn Mór-féle üzletbe, melyet átvettem és az átvett árukból, úgymint szövet, vászon, sifon, oxford, barket, téli és nyári kendők, ugyszintén alsóingek és nadrágok, továbbá harisnya, szalag, csipke és keztüti stb. féleket jutányos árban árusítom el. A n. é. vevőközönség szives pártfogását már saját érdekében is elvárva, maradtam hazafiui tisztelettel
521-6-1 **Biró I. Imre.**

Eladó akáczfák.

Kenéz Tamás csomorkányi tanyáján 25 drb száraz akáczfa van eladó. Venni szándékozók jelentkezzenek Andrassy-utca 34. sz. házában.

Jó édes szőlő

kapható nagyobb mennyiségben Hódmezővásárhelyen VII. Kállay-utca Pollák Sándornál.

Hajjitalító biztos és kipróbált szer ősz-haj, fejkörpa és hajhullás ellen. Negyed literes üveg 3 korona. Fülöp Gy. Budapest, VIII., Baross-utca 15. földszint 6. ajtó és Török József gyógyszerésznél Király-utca 12.

„Vásárhelyi Híradó“ ny cmdaja Hm.-Vásárhelyen.

A piros szegfűhöz.

Új üzlet megnyitása!

Tiszteletteljesen tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy a KIS PIACZON, dr. Brunner Ferencz ur palotájában a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

rőfös- és divatáru-üzletet

nyitottam, melyben raktáron tartok: Legújabb divatu ruha- és blúz-selymeket, valamint sima és mintázott angol-szöveteket, kitűnő minőségű atlasz-szateenokat, valódi rumburgi, kreász-czerna-, gyöngy- és pamut-vásznakat, elsőrendű czerna-kanavaszokat és prima zefreket.

Újdonságok női posztó ruhakeimekben, izléses flanelokban és gyönyörű mosó borsónyokban, továbbá valódi cosmanosi kartonok és szikesfehérvári festőkben.

Ágygarnitúrákból nagy választékot tartok mindenféle árban, továbbá az e szakmába vágó, itt fel nem sorolt cikkeket.

Főtörkövésem lesz a t. vevőközönség bizalmát és megalá-
gedését megnyerni, úgy olcsó árral, mint szolid kiszolgálással.

Végül báto kodom megemlíteni **Grünwald M.** urat biz-
meg azt, hogy üzletem vezetésével tam meg.
Becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

HALÁSZ L. PÁL.

Üzleti elvöm: Kevés haszon, nagy forgalom.

Üzleti elvöm: Kevés haszon, nagy forgalom.

A piros szegfűhöz.

Eladó birtokok.

Szilágymegye legszebb, legtermékenyebb részében, a megye székvárosához és vasúthoz 1 órányira két birtok igen jutányosan eladó.

Az egyik: 407 magyar hold, mely áll: 210 h. szántó, 125 h. erdő, 40 h. kaszáló, 30 h. legelő és 2 holdon a faluban két uri lakóépület, 4—5 pádimentomos szobákkal, cselédházak, istálló, ólak, csűr és magtár, 1 vizimalom. Az egész birtok ára 42,000 forint. — Az egész erdő azonnal vágható.

A második birtok: 50 és fél hold; ez áll: 20 h. szántó, 28 h. erdő, 2 és fél hold belsőség, több szobás uri lakház, cselédház, istálló, ólak, nagy gyümölcsös. Ára 6000 frt.

Teljes felvilágosítás nyerhető GAÁL KÁROLY tanítónál Hmvásárhelyen, VIII. ker., Vörösmarty-utca 33. sz. a. 515-3-2

Ház eladás.

Zsarkó József VIII. ker. Fánsci-utca 3. és 5. számú háza a nagy állomás mellett 600 □-öl telekkel egészben, vagy felerészben is eladó. — Értekezhetni Hódmező-Vásárhelyen, VIII. ker. Széchenyi-tér 4. szám alatti a tulajdonossal. 3-2

Csemegé szőlő

kilónként 36 fillérért, nagyobb mennyiségben 32 fillérért kapható Andrassy-u. 34. szám alatt.

Hirdetés.

Hód-Mező-Vásárhelyi bogárn ipari szövetkezetnek szüksége lévén az alább felsorolt faanyagokra, felhivatnak mindazok, kik a szállításra vállalkozni akarnak, hogy ajánlataikat részletezve dr. Kenéz Sándor hmvásárhelyi ügyvéd, mint a szövetkezet elnökéhez adják be. A fa árai Hm.-Vásárhelyre szállítva értendők.

1. Kőrösfal-talp I-ső rendű 50.000 darab.
2. Kőrösfal küllő I-ső r. 50000 darab.
3. Tölgyfa küllő I-ső rendű 50000 darab.
4. Kőrösfal tönk 3000 köbláb.
5. Bükkfa hasítvány 4 méteres I-ső rendű 2000 darab.
6. Nyírfa rud görbe 500 darab.
7. Bükkfa egyenes rud félgyártmány 1000 darab.
8. Lőcs és saroglyafa kőrösfábó 2500 darab.

Pénzkölcsönt

földbirtok és szilárd anyagból épült bérházakra:
10—15—23—32—40 $\frac{1}{2}$ és 50 éves törlesztés mellett; úgy földbirtokok és házak eladás és bérletét; minden előleges költség nélkül és gyorsan eszközöl

Hegedüs János

forralmi irodája.
Hódmező-Vásárhelyen, a lakható vöröskereszt mellett.

Hirdetések olcsó áron felvételnek.

Alkalmi vásár.

15 láda téli erdélyi bolyhos alsó inget és nadrágot vettem, meglepő olcsó áron árusítom.
2500 pár téli cipőt vettem bámulatos olcsón árusítom.
Tisztelt menyasszonyok figyelmét is felhívom a lakodalmi idejére, párisi divatu belépő galléira, legyezőimre.

Kovács Sándor.

Életnagyságu fényképeket

művészi kivitelben, bármilyen régi fénykép után 6 frtért készít **Plohn J.**